

การศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขการดำเนินงาน พัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR ในปี 2554 - 2558

A Study on the Problems, Obstacles and Solution in the Development of Mahidol-IR database in 2011 – 2015

สาวิตรี บุญपालิต
Sawitree Boonpalit

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่พบในการดำเนินงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR และ 2) หาแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน และผู้ดูแลระบบ มีดังนี้ 1. ขาดนโยบายที่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรจากมหาวิทยาลัย 2. บุคลากรที่มีหน้าที่นำเข้าข้อมูลมีน้อย 3. ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านโปรแกรม DSpace 4. ต้องการเข้าร่วมฝึกอบรม/สัมมนาทั้งที่จัดในประเทศ และต่างประเทศ 5. ต้องการฝึกอบรม/ทบทวนการนำเข้าข้อมูลเพิ่มเติม 6. ไม่ได้ปฏิบัติงานนี้แบบต่อเนื่องทำให้ล้าและต้องทบทวนใหม่อยู่เสมอ 7. ไม่มีโอกาสในการพัฒนาฐานข้อมูลเนื่องจากมีงานประจำ

สำหรับข้อเสนอแนะ แนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาการดำเนินงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR มีดังนี้ 1. ผลักดันให้มหาวิทยาลัยมีนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษร 2. เพิ่มบุคลากรให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง 3. กำหนดให้มีการจัดอบรม/สัมมนาภายในหน่วยงาน และส่งเข้าอบรม/สัมมนาทั้งที่จัดในประเทศ และต่างประเทศ 4. มอบหมายงานให้ผู้รับผิดชอบนำเข้าข้อมูลถือปฏิบัติตามข้อตกลงการปฏิบัติงานล่วงหน้า (PA) กับส่วนงานอย่างชัดเจนและมีการประเมินผลผู้ปฏิบัติงาน 5. จัดทำคู่มือการลงรายการฐานข้อมูล Mahidol-IR ด้วยมาตรฐานเมตาดาตาฉบับย่อที่เข้าใจง่าย เพื่ออำนวยความสะดวกและช่วยประหยัดเวลาในการนำเข้าข้อมูล

คำสำคัญ: ฐานข้อมูล Mahidol-IR คลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล ทรัพยากรเส้นทางปัญญา

Abstract

This study was carried out with the aims to: 1) examine problems and obstacles in the process of Mahidol-IR database development; and 2) find out solutions to overcome the problems and obstacles in the development of the database.

Data revealed from the perspectives of organization administration, practitioners, and database administrators suggest that problems and obstacles found in the process of Mahidol-IR database development were: 1. a lack of formal document from the University to indicate the development of Mahidol-IR database as part of its policy; 2. an inadequate personnel assigned to take a responsibility for importing the data; 3. a lack of personnel with expertise in DSpace program; 4. an inadequate knowledge of personnel leading to the need of trainings/seminars both locally and abroad; 5. a need to update knowledge on the import of data into the database; 6. a lack of continuity and consistency of the work leading to inadequate experience of personnel to do the work efficiently; and 7. time consumption of routine workload taking up time for the database development.

Regarding solutions to the problems and obstacles, data indicate that to improve the process of Mahidol-IR database development there must be procedures to: 1 push forward the university administration to formally specify the development of Mahidol-IR database as a part of its policy; 2. recruit more personnel to specifically take a responsibility to develop the database; 3. organize relevant in-house trainings/seminars, and offer opportunities for responsible staff to attend trainings/seminars held both locally and abroad; 4. make it clear to the staff responsible for data import to hold the job as part of the performance agreement (PA) and of performance evaluation; 5 and prepare an operating manual with metadata standard to ensure a common understanding of users, which could facilitate and save time to import data.

Keywords: Mahidol-IR, Mahidol University Institutional Repository, Intellectual Property

หลักการ และเหตุผล

หอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล
จัดทำโครงการพัฒนาฐานข้อมูลงานวิจัยและผลงาน
วิชาการของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหิดล = Mahidol
University Institutional Repository (Mahidol-IR)
เพื่อเป็นคลังจัดเก็บ รวบรวมผลงานวิจัย ผลงาน
วิชาการของคณาจารย์ นักวิจัย และบุคลากร

มหาวิทยาลัยมหิดลในรูปสื่ออิเล็กทรอนิกส์ครอบคลุม
ทุกสาขาวิชา ให้บริการสารสนเทศซึ่งเป็นฐานภูมิ
ปัญญาของมหาวิทยาลัยมหิดล แก่ผู้ต้องการ
ค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาเดียวกันหรือบูรณาศาสตร์
และเป็นการเผยแพร่ผลงานวิชาการของมหาวิทยาลัย
ให้เป็นที่ประจักษ์ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

ระยะเริ่มแรก จัดเก็บผลงานและประมวลผลด้วยโปรแกรม Greenstone เมื่อดำเนินโครงการได้ระยะหนึ่งประสบปัญหาในด้าน Server และข้อจำกัดบางประการของโปรแกรมจัดการข้อมูล จึงได้เปลี่ยนจากการใช้โปรแกรม Greenstone เป็นโปรแกรม DSpace จัดแบ่งผลงานวิจัยเป็น 6 กลุ่มสาขาวิชาหลักตามนโยบายมหาวิทยาลัยมหิดล คือ Arts and Humanities, Biomedicine, Engineering and IT, Life Sciences, Natural Sciences และ Social Sciences และแบ่งกลุ่มสาขาวิชาย่อย โดยห้องสมุดคณะรับผิดชอบนำเข้าข้อมูลผลงานวิจัยของคณะ/สถาบันนั้นๆ และบรรณารักษ์ฝ่าย/งานรับผิดชอบนำเข้าข้อมูลผลงานวิจัยของคณะ/สถาบันที่ไม่มีห้องสมุด มีการแต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาฐานข้อมูลงานวิจัยและผลงานวิชาการของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหิดล ดำเนินการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานการพัฒนาฐานข้อมูลคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล ด้วยโปรแกรม DSpace รุ่น 1.6.2 บน Microsoft Windows 2003 Server (กฤษฎา แก้วผดุง, 2552) และคู่มือการลงรายการฐานข้อมูล Mahidol-IR ด้วยเมตาดาตา (อังคณา สุริวรรณ และคณะ, 2556) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานลงรายการข้อมูลจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับการลงรายการและการนำเข้าข้อมูลในฐานข้อมูลแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้และสามารถลงรายการผลงานวิชาการเข้าฐานข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

เดือนธันวาคม พ.ศ. 2555 เป็นต้นมา ผู้วิจัยได้รับแต่งตั้งตามคำสั่งมหาวิทยาลัยมหิดลที่ 3712/2555 เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งประเภทผู้บริหาร (ระดับหัวหน้าหน่วยงานของส่วนงาน ที่มีใช้ภาควิชาหรือเทียบเท่าภาควิชา) ให้นางสาววิตรี บุญปาลิต เป็นหัวหน้างานเผยแพร่ผลงานวิชาการของมหาวิทยาลัย โดยมอบหมายให้ดูแล รับผิดชอบโครงการพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR ซึ่งเป็นโครงการหลักตามยุทธศาสตร์ของหอสมุด

และคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล ได้เห็นปัญหาอุปสรรคในเรื่องของทิศทางที่ไม่ชัดเจนในการบริหารจัดการและการตัดสินใจร่วมเพื่อดำเนินงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการหอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล รองผู้อำนวยการฝ่ายต่างๆ กลุ่มที่ 2 ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ หัวหน้าห้องสมุด บรรณารักษ์ บุคลากรประจำฝ่าย/งาน/คณะ/สถาบัน ที่มีหน้าที่ในการนำข้อมูลเข้าฐานข้อมูล กลุ่มที่ 3 บุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีหน้าที่ ดูแล พัฒนา ปรับปรุงระบบฐานข้อมูล Mahidol-IR นอกจากนั้นได้พบว่าผลงานวิจัยสาขาต่างๆ ของคณะ สถาบันหลายแห่งที่นำเข้าในฐานข้อมูล Mahidol-IR มีจำนวนน้อย หลายสาขาไม่มีสถิติการนำเข้าผลงานเพิ่มขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัญหาและอุปสรรคของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้นำข้อเสนอแนะเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ตลอดจนพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาคมมหาวิทยาลัยมหิดลและผู้สนใจทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขในการดำเนินงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR
2. เพื่อนำข้อเสนอแนะไปเป็นแนวทางปรับปรุงการดำเนินงาน

ขอบเขตและประชากรในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยจากผู้บริหารหอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล หัวหน้าห้องสมุด บุคลากรผู้รับผิดชอบนำเข้าข้อมูลเข้าฐานข้อมูลประจำฝ่ายงาน/คณะ/สถาบันในสังกัดและนอกสังกัดหอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล และ

บุคลากรที่ดูแลระบบฐานข้อมูล Mahidol-IR โดยแยกประเด็นการศึกษาไว้ คือ

1. วิธีการดำเนินงานของบุคลากร
2. ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน
3. ข้อเสนอแนะ แนวทางปรับปรุงแก้ไข

ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานโครงการพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR ประกอบด้วย

1.1 ผู้บริหาร จำนวน 4 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการหอสมุด และคลังความรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล รองผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและสารสนเทศ รองผู้อำนวยการฝ่ายสื่อสารองค์กรและประชาสัมพันธ์

1.2 ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ หัวหน้าห้องสมุด บรรณารักษ์ บุคลากรผู้นำข้อมูลเข้าฐานข้อมูลประจำฝ่าย/งาน/คณะ/สถาบัน จำนวน 48 คน

1.3 บุคลากรที่ดูแลระบบฐานข้อมูล Mahidol-IR จำนวน 2 คน

เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย

แบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด

- ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร
- ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับผู้ปฏิบัติงาน
- ชุดที่ 3 แบบสอบถามสำหรับบุคลากรที่ดูแล

ระบบฐานข้อมูล Mahidol-IR

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม รายงานด้วยค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

2. จำแนกข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ และประเด็นที่ทำการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR แปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเทคนิคของลิเคิร์ต (Likert's Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ (Scale) ดังนี้ 5 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด 4 หมายถึง มีระดับความ

คิดเห็นมาก 3 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นปานกลาง 2 หมายถึงมีระดับความคิดเห็นน้อย 1 หมายถึงมีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

ผลการวิจัย

จากผู้ตอบแบบสอบถามที่รวบรวมได้จำนวน 52 ชุด (ร้อยละ 96.30) จำแนกเป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารจำนวน 3 ชุด (ร้อยละ 75.00) แบบสอบถามสำหรับผู้ปฏิบัติงานจำนวน 47 ชุด (ร้อยละ 97.92) และแบบสอบถามสำหรับบุคลากรที่ดูแลระบบฐานข้อมูล Mahidol-IR จำนวน 2 ชุด (ร้อยละ 100.00) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแยกตามกลุ่มประชากรต่างๆ ดังนี้

กลุ่มผู้บริหาร

นโยบายการดำเนินงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR ผลการศึกษาโดยรวมพบว่า มีการกำหนดนโยบาย เป็นลายลักษณ์อักษร คือ กำหนดให้ทำเป็นข้อตกลงการปฏิบัติงานล่วงหน้า (PA) กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องจึงเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายส่วนงานในการเป็นคลังความรู้ของมหาวิทยาลัย และหอสมุดจัดทำตามพันธกิจในฐานะที่เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลที่เป็นทรัพยากรสารสนเทศเพื่อให้บริการ สำหรับในส่วนของมหาวิทยาลัยยังไม่ได้มีการกำหนดเป็นนโยบายที่เป็นลายลักษณ์อักษร

การพัฒนาบุคลากรที่ดำเนินงานฐานข้อมูล Mahidol-IR ผลการศึกษาพบว่ามีการพัฒนาบุคลากรที่ดำเนินงานฐานข้อมูล Mahidol-IR ดังนี้ จัดอบรม/สัมมนาให้ภายในหน่วยงาน รองลงมาคือ ส่งเข้าร่วมอบรม/สัมมนาที่จัดภายนอกหน่วยงาน และจัดในต่างประเทศ

ปัญหาในการดำเนินงานฐานข้อมูล Mahidol-IR ที่พบ ผลการศึกษาพบว่า ขาดทิศทางที่

ชัดเจนที่เป็นลายลักษณ์อักษรจากมหาวิทยาลัย
รองลงมาคือ ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ
ทางด้านโปรแกรม DSpace

การสนับสนุนการดำเนินงานฐานข้อมูล
Mahidol-IR ผลการศึกษาพบว่า หอสมุดและคลัง
ความรู้มหาวิทยาลัยมหิดลมีการสนับสนุนการ
ดำเนินงานฐานข้อมูล Mahidol-IR ดังนี้ ช่วย
ประสานงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับ
หน่วยงานภายใน ภายนอกมหาวิทยาลัยในระดับชาติ
และนานาชาติ รองลงมาคือ ให้หอสมุดและคลัง
ความรู้ เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่งานวิจัย
ผลงานวิชาการของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหิดล
เสนออธิการบดีขอให้มีการกำหนด หรือข้อตกลงกับ
หน่วยงานของมหาวิทยาลัยมหิดลให้ส่งงานวิจัย
ผลงานวิชาการของบุคลากรที่เสร็จสิ้นแล้วทุกประเภท
ให้ห้องสมุดเก็บรวบรวมและให้บริการ

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้บริหาร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การพัฒนาข้อมูล Mahidol-IR ต้อง
ได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและควรมีการ
ดำเนินการอย่างจริงจัง
2. บุคลากรของมหาวิทยาลัยควรรับทราบ
แนวทางการจัดทำฐานข้อมูล Mahidol-IR การ
ประสานงานจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ควรมีการดำเนินการ
อย่างครบถ้วนทุกห้องสมุด เพื่อจะได้ข้อมูลที่ครบถ้วน
จากทุกส่วนงาน
3. ผู้ปฏิบัติงานควรแม่นยำและชัดเจนใน
การปฏิบัติงาน และยึดถือกฎ ระเบียบ เกณฑ์
ดำเนินการ และผลักดันให้ผู้ปฏิบัติงานรับทราบ และ
ปฏิบัติให้ถูกต้องตามแนวทางร่วมกัน
4. ผู้ที่รับผิดชอบเก็บข้อมูลหรือแสวงหา
ข้อมูลงานวิจัย ยังไม่ได้ทำเต็มที่ เพราะยังไม่เห็น
ความสำคัญของงานที่ตนทำ ต้องปรับทัศนคติในการ
ทำงานของทุกคน เพื่อความเจริญขององค์กร

กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมี
สถานะเป็นบรรณารักษ์จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ
40.40 รองลงมาคือ ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด จำนวน 10
คน คิดเป็นร้อยละ 21.30 หัวหน้าห้องสมุด จำนวน 7
คน คิดเป็นร้อยละ 14.90 ตามลำดับ

สถานที่ปฏิบัติงาน ผลการศึกษา พบว่า
ผู้ตอบแบบสอบถามมีสถานที่ทำงานอยู่ที่ห้องสมุด
คณะ/สถาบัน/วิทยาลัย ในสังกัดหอสมุดและคลัง
ความรู้ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 51.10
รองลงมาคือ หอสมุดกลาง จำนวน 12 คน คิดเป็น
ร้อยละ 25.50 และห้องสมุดสังกัดคณะ/สถาบัน/
วิทยาลัยในมหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 11 คน
คิดเป็นร้อยละ 23.40 ตามลำดับ

จำนวนบุคลากรของงาน/ห้องสมุดที่มี
การดำเนินงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR ผล
การศึกษา พบว่า มีจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงาน
เกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol -
IR อยู่ในหน่วยงาน 1 คน จำนวน 20 แห่ง คิดเป็น
ร้อยละ 42.55 รองลงมาคือบุคลากร 2 คน จำนวน 17
แห่ง คิดเป็นร้อยละ 36.17 มีบุคลากรมากกว่า 5 คน
ขึ้นไป จำนวน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.89 ตามลำดับ

2. การดำเนินงานพัฒนาฐานข้อมูล
Mahidol-IR

ความเหมาะสมของการจัดการ
ฐานข้อมูลด้วยการแบ่งกลุ่มสาขาวิชาหลักเป็น 6
กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วน
ใหญ่เห็นว่ามีเหมาะสม จำนวน 38 คน คิดเป็น
ร้อยละ 80.85 รองลงมาเห็นว่าไม่เหมาะสม จำนวน 9
คน คิดเป็นร้อยละ 19.15 โดยมีความเห็นว่าควรแบ่ง
ตามคณะ/สถาบัน ดีกว่าแบ่งตามกลุ่มสาขาวิชาหลัก

การมอบหมายงานพัฒนาฐานข้อมูล
Mahidol-IR ผลการศึกษาผลการศึกษาดังตารางที่ 1
พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการมอบหมายงาน

พัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR ดังนี้ ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR เป็นงานรองพร้อมทำข้อตกลงการปฏิบัติงานล่วงหน้า (PA) จำนวนใน PA 10 รายการ/เดือน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 36.17 จำนวนใน PA 30 รายการ/เดือน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.26 และจำนวนใน PA 20 รายการ/เดือน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.13 รองลงมาคือ ได้รับมอบหมายให้

ปฏิบัติงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR เป็นงานรองโดยไม่ทำข้อตกลงการปฏิบัติงานล่วงหน้า (PA) จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 27.66 ไม่ได้รับมอบหมาย แต่ได้รับคำขอความร่วมมือให้รวบรวมและนำเข้าข้อมูลเข้าฐานข้อมูล Mahidol-IR จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40 และได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR เป็นงานหลัก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.64 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 การมอบหมายงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR

การมอบหมายงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR เป็นงานรองพร้อมทำข้อตกลงการปฏิบัติงานล่วงหน้า(PA)		
จำนวนใน PA 10 รายการ/เดือน	17	36.17
จำนวนใน PA 30 รายการ/เดือน	2	4.26
จำนวนใน PA 20 รายการ/เดือน	1	2.13
ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR เป็นงานรองโดยไม่ทำข้อตกลงการปฏิบัติงานล่วงหน้า (PA)	13	27.66
ไม่ได้รับมอบหมาย แต่ได้รับคำขอความร่วมมือให้รวบรวมและนำเข้าข้อมูลเข้าฐานข้อมูล Mahidol-IR	11	23.40
ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR เป็นงานหลัก	5	10.64

การฝึกอบรมลงรายการตามมาตรฐานเมตาเดตา ผลการศึกษาดังตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR ของบุคลากรในห้องสมุด ดังนี้ เคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องเมตาเดตาเพื่อใช้ลงรายการข้อมูลผลงานวิชาการในฐานข้อมูล Mahidol-IR 1 ครั้ง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 40.43 รองลงมาคือ 2 ครั้ง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 25.53 3 ครั้ง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.64 4 ครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.26 และไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องเมตาเดตาเพื่อใช้ลงรายการข้อมูลผลงานวิชาการในฐานข้อมูล Mahidol-IR จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 19.15 ตามลำดับ

การฝึกอบรมวิธีการใช้โปรแกรม DSpace เพื่อนำเข้าข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR ของบุคลากรในห้องสมุด ดังนี้ เคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องวิธีการใช้โปรแกรม DSpace เพื่อนำเข้าข้อมูลผลงานวิชาการในฐานข้อมูล Mahidol-IR 1 ครั้ง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 42.55 รองลงมาคือ 2 ครั้ง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40 3 ครั้ง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.64 4 ครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.26 และไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องวิธีการใช้โปรแกรม DSpace เพื่อนำเข้าข้อมูลผลงานวิชาการในฐานข้อมูล Mahidol-IR จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 19.15 ตามลำดับ

การฝึกอบรมวิธีการใช้โปรแกรมเสริมอื่นๆ เพื่อนำเข้าข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงาน

พัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR ของบุคลากรในห้องสมุด ดังนี้ เคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องวิธีการใช้โปรแกรมเสริมอื่นๆ เพื่อช่วยนำเข้าข้อมูลผลงานวิชาการในฐานข้อมูล Mahidol-IR 1 ครั้ง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 34.04 รองลงมาคือ 2 ครั้ง จำนวน

2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.26 และไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องวิธีการใช้โปรแกรมเสริมอื่นๆ เพื่อช่วยนำเข้าข้อมูลผลงานวิชาการในฐานข้อมูล Mahidol-IR จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 61.70 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 การฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR

การฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR ของบุคลากรในห้องสมุด	จำนวน	ร้อยละ
เคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องเมตาตาตาเพื่อใช้ลงรายการข้อมูลผลงานวิชาการในฐานข้อมูล Mahidol-IR		
1 ครั้ง	19	40.43
2 ครั้ง	12	25.53
3 ครั้ง	5	10.64
4 ครั้ง	2	4.26
ไม่เคย	9	19.15
รวม	47	100.00
เคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องวิธีการใช้โปรแกรม DSpace เพื่อนำเข้าข้อมูลผลงานวิชาการในฐานข้อมูล Mahidol-IR		
1 ครั้ง	20	42.55
2 ครั้ง	11	23.40
3 ครั้ง	5	10.64
4 ครั้ง	2	4.26
ไม่เคย	9	19.15
รวม	47	100.00
เคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องวิธีการใช้โปรแกรมเสริมอื่นๆ เพื่อช่วยนำเข้าข้อมูลผลงานวิชาการในฐานข้อมูล Mahidol-IR		
1 ครั้ง	16	34.04
2 ครั้ง	2	4.26
ไม่เคย	29	61.70
รวม	47	100.00

การเรียนรู้วิธีปฏิบัติงานหรือแก้ปัญหาที่พบ ผลการศึกษาดังตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการเรียนรู้วิธีปฏิบัติงานหรือแก้ปัญหาที่พบในการพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR ดังนี้ เข้ารับการฝึกอบรมที่จัดโดยหอสมุดและคลังความรู้ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 80.85 รองลงมาคือ

ดูตัวอย่างการทำรายการจากระเบียงที่มีอยู่ในฐานข้อมูล Mahidol-IR จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 59.57 ศึกษาด้วยตนเองจากคู่มือการลงรายการด้วยมาตรฐานเมตาตาตาและการใช้โปรแกรม DSpace จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 55.32 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 การเรียนรู้วิธีปฏิบัติงานหรือแก้ปัญหาที่พบ

การเรียนรู้วิธีปฏิบัติงานหรือแก้ปัญหาที่พบในการพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR	จำนวน	ร้อยละ
เข้ารับการฝึกอบรมที่จัดโดยหอสมุดและคลังความรู้ฯ	38	80.85
ดูตัวอย่างการทำรายการจากระเบียบที่มีอยู่ในฐานข้อมูล Mahidol-IR	28	59.57
ศึกษาด้วยตนเองจากคู่มือการลงรายการด้วยมาตรฐานเมตาตาตาและการใช้โปรแกรม DSpace	26	55.32
สอบถามจากบุคลากรในฝ่ายคลังความรู้ (หัวหน้าฝ่าย/หัวหน้างาน)	21	44.68
เรียนรู้จากคำบอกเล่าหรืออธิบายจากหัวหน้า/เพื่อนร่วมงาน	18	38.30
เรียนรู้จากคณะทำงานพัฒนาฐานข้อมูลงานวิจัยและผลงานวิชาการของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหิดล	14	29.79
เรียนรู้และตัดสินใจด้วยตนเอง	10	21.28
ขอเข้ารับการฝึกอบรมแบบใกล้ชิดจากหัวหน้างานเผยแพร่ผลงานวิชาการของมหาวิทยาลัย	7	14.89
สอบถามจากบุคลากรหน่วยงานอื่น	3	6.38
ได้รับการส่งเข้าฝึกอบรม/สัมมนาจากหน่วยงานภายนอก	2	4.26
ได้รับการส่งไปศึกษาดูงานจากหน่วยงานภายนอก	2	4.26
อื่นๆ	1	2.13

วิธีการรวบรวมหรือสืบค้นงานวิจัยและผลงานวิชาการของบุคลากร ผลการศึกษาตารางที่ 4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีการรวบรวมหรือสืบค้นงานวิจัยและผลงานวิชาการของบุคลากร ดังนี้ สืบค้นจากฐานข้อมูล MULINET ด้วย OPAC

จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 74.47 รองลงมาคือ สืบค้นจากเว็บไซต์ของส่วนงาน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 55.32 สืบค้นจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 48.94 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 วิธีการรวบรวมหรือสืบค้นงานวิจัยและผลงานวิชาการของบุคลากร

วิธีการรวบรวมหรือสืบค้นงานวิจัยและผลงานวิชาการของบุคลากร	จำนวน	ร้อยละ
สืบค้นจากฐานข้อมูล MULINET ด้วย OPAC	35	74.47
สืบค้นจากเว็บไซต์ของส่วนงาน	26	55.32
สืบค้นจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์	23	48.94
สืบค้นจาก Search Engine ต่าง ๆ	19	40.43
สืบค้นจากแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์สมาคมทางวิชาชีพ เช่น วารสารสมาคมวิชาชีพ รายงานการวิจัย เป็นต้น	15	31.91
สืบค้นจากเครื่องมือชี้แหล่ง เช่น หนังสือรวบรวมผลงานวิจัย รายงานการประชุม/สัมมนา รายงานประจำปี	15	31.91
ขอความร่วมมือ/ความอนุเคราะห์รายชื่อผลงานบุคลากรจากหน่วยงานในส่วนงานที่ปฏิบัติงานอยู่	11	23.40
ขอความอนุเคราะห์เอกสารต้นฉบับจากเจ้าของผลงานในส่วนงานที่ปฏิบัติงานอยู่	10	21.28
ประชาสัมพันธ์แจ้งให้บุคลากรของส่วนงานที่ปฏิบัติงานอยู่นำส่งเอกสารผลงานให้	8	17.02

ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาดังตารางที่ 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ระยะเวลาปฏิบัติงานต่างๆ มากน้อย ดังนี้

1. สืบค้นเอกสารผลงานของบุคลากร ไม่นั่นนอนแล้วแต่ว่างจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 31.91 รองลงมาคือ เดือนละ 2 - 3 ครั้ง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 21.28 ไม่ได้ทำ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 19.15 ตามลำดับ

2. สแกนเอกสารทำเป็นไฟล์ดิจิทัล ไม่ได้ทำ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 42.55 รองลงมาคือ ไม่นั่นนอนแล้วแต่ว่าง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40 ตามลำดับ

3. ตกแต่งเอกสารดิจิทัลที่สแกนแล้วให้สวยงามพร้อมใช้งาน ไม่ได้ทำ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 51.06 รองลงมาคือ ไม่นั่นนอนแล้วแต่ว่าง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.64 ตามลำดับ

4. นำเข้าข้อมูลผลงานตามมาตรฐานเมตาตาตาเข้าฐานฯ ไม่นั่นนอนแล้วแต่ว่างจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 27.66 ไม่ได้ทำ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40 ตามลำดับ

5. ตรวจสอบ/แก้ไขปรับปรุงข้อมูลในฐานฯ ไม่ได้ทำ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 29.79 รองลงมาคือ ไม่นั่นนอนแล้วแต่ว่าง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 19.15 ตามลำดับ

6. จัดทำรายงานสถิติการนำเข้าฐานข้อมูลรายเดือน ไม่ได้ทำ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 40.43 รองลงมาคือ เดือนละครั้ง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 17.02 ไม่นั่นนอนแล้วแต่ว่าง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.77 ตามลำดับ

7. จัดเก็บ file ข้อมูลฉบับเต็ม ไม่ได้ทำ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 27.66 รองลงมาคือ ไม่นั่นนอนแล้วแต่ว่าง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 25.53 ตามลำดับ

8. ทำรายการชื่อ file ที่นำเข้าแล้ว ไม่นั่นนอนแล้วแต่ว่าง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ

23.40 รองลงมาคือ เดือนละครั้ง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.77 ตามลำดับ

9. ทำรายชื่อบุคลากรและภาควิชาของส่วนงานที่รับผิดชอบนำเข้าข้อมูล ไม่ได้ทำ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 46.09 รองลงมาคือ ไม่นั่นนอนแล้วแต่ว่าง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.89 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

งานที่ปฏิบัติ	ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (จำนวน/ร้อยละ)									รวม
	ทุกวัน	4 – 5 วัน/ สัปดาห์	2 – 3 วัน/ สัปดาห์	1 วัน/ สัปดาห์	3 ชม./ สัปดาห์	เดือนละ 2 - 3 ครั้ง	เดือนละ 1 ครั้ง	ไม่แน่นอน แล้วแต่ว่าง	ไม่ได้ทำ	
สืบค้นเอกสารผลงานของบุคลากร	2 (4.26)	1 (2.13)	5 (10.64)	1 (2.13)	0	10 (21.28)	2 (4.26)	15 (31.91)	9 (19.15)	45
สแกนเอกสารทำเป็นไฟล์ดิจิทัล	0	0	1 (2.13)	1 (2.13)	0	2 (4.26)	1 (2.13)	11 (23.40)	20 (42.55)	36
ตกแต่งเอกสารดิจิทัลที่สแกนแล้วให้ สวยงามพร้อมใช้งาน	0	0	1 (2.13)	1 (2.13)	0	0	2 (4.26)	5 (10.64)	24 (51.06)	33
บันทึกข้อมูลผลงานตามมาตรฐานเมตาดา ตาเข้าฐานฯ	2 (4.26)	0	2 (4.26)	5 (10.64)	0	5 (10.64)	4 (8.51)	13 (27.66)	11 (23.40)	42
ตรวจสอบ/แก้ไขปรับปรุงข้อมูลในฐานฯ	3 (6.38)	0	2 (4.26)	1 (2.13)	1 (2.13)	4 (8.51)	8 (17.02)	9 (19.15)	14 (29.79)	42
จัดทำรายงานสถิติการนำเข้าฐานข้อมูล รายเดือน	1 (2.13)	0	1 (2.13)	0	1 (2.13)	1 (2.13)	8 (17.02)	6 (12.77)	19 (40.43)	37
จัดเก็บ file ข้อมูลฉบับเต็ม	1 (2.13)	0	1 (2.13)	1 (2.13)	1 (2.13)	3 (6.38)	7 (14.89)	12 (25.53)	13 (27.66)	39
ทำรายการชื่อ file ที่บันทึกแล้ว	1 (2.13)	0	1 (2.13)	1 (2.13)	1 (2.13)	3 (6.38)	6 (12.77)	11 (23.40)	16 (34.04)	40
ทำรายชื่อบุคลากรและภาควิชาของส่วน งานที่รับผิดชอบนำเข้าข้อมูล	0	0	0	1 (2.13)	1 (2.13)	1 (2.13)	3 (6.38)	7 (14.89)	22 (44.89)	35

เวลาในการนำเข้าสู่ข้อมูลเมตาตาตาและแนบไฟล์เอกสารดิจิทัล 1 ระเบียบเข้าฐาน ผลการศึกษาดังตารางที่ 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการใช้เวลาในการนำเข้าสู่ข้อมูลเมตาตาตาและแนบไฟล์เอกสารดิจิทัล 1 ระเบียบเข้าฐานฯ ดังนี้ 26 - 30 นาที จำนวน

10 คน คิดเป็นร้อยละ 21.28 รองลงมาคือ 16 - 20 นาที จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 19.15 มากกว่า 31 นาที จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 17.02 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 เวลาในการนำเข้าสู่ข้อมูลเมตาตาตาและแนบไฟล์เอกสารดิจิทัล 1 ระเบียบเข้าฐานฯ

เวลาในการนำเข้าสู่ข้อมูลเมตาตาตาและแนบไฟล์เอกสารดิจิทัล 1 ระเบียบเข้าฐานฯ	จำนวน	ร้อยละ
26 - 30 นาที	10	21.28
16 - 20 นาที	9	19.15
มากกว่า 31 นาที	8	17.02
6 - 10 นาที	7	14.89
11 - 15 นาที	4	8.51
21 - 25 นาที	3	6.38
1 - 5 นาที	1	2.13
อื่นๆ	5	10.64
รวม	47	100.00

ประสบปัญหาและอุปสรรค ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 7 พบว่า การประสบปัญหาในการพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.28$, $SD = 1.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ต้องการการฝึกอบรม/ทบทวนเพิ่มเติม ($\bar{X} = 3.04$, $SD = 1.25$) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ไม่ได้ปฏิบัติงานนี้แบบต่อเนื่องทำให้ล้าและต้อง

ทบทวนใหม่อยู่เสมอ ($\bar{X} = 2.91$, $SD = 1.44$) อยู่ในระดับปานกลาง ไม่มีโอกาสในการพัฒนาฐานข้อมูลเนื่องจากมีงานประจำ ($\bar{X} = 2.81$, $SD = 1.62$) อยู่ในระดับปานกลาง ความร่วมมือจากส่วนงานในการรวบรวมผลงานวิชาการของบุคลากร ($\bar{X} = 2.81$, $SD = 1.42$) อยู่ใน ระดับ ปาน กลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 7 รายการปัญหาและอุปสรรค

รายการปัญหาและอุปสรรค	\bar{X}	SD	ระดับปัญหา
1. นโยบายการพัฒนาฐานข้อมูลไม่ชัดเจน	2.61	1.21	ปานกลาง
2. การสืบค้น/รวบรวมเอกสารผลงานวิชาการฯ	2.45	1.04	น้อย
3. ความร่วมมือจากส่วนงานในการรวบรวมผลงานวิชาการของบุคลากร	2.81	1.42	ปานกลาง
4. ความมั่นใจต่อทีมงานที่บริหารจัดการฐานข้อมูล	2.42	1.04	น้อย
5. ความมั่นใจในการเก็บรักษาข้อมูลในฐานฯ	2.30	1.28	น้อย
6. สิทธิในการเข้าปฏิบัติงานในระบบเป็นเพียงผู้บันทึกข้อมูลเข้า (Submitter)	1.83	1.52	น้อย

รายการปัญหาและอุปสรรค	\bar{X}	SD	ระดับปัญหา
7. ความรู้ในสิทธิของเจ้าของผลงาน	2.47	1.57	น้อย
8. ความรู้ในสิทธิของการให้บริการ	2.45	1.50	น้อย
9. ความรู้ในสิทธิของการเผยแพร่ข้อมูล เช่น Fair use, license, creative common	2.59	1.33	ปานกลาง
10. จัดแยกประเภท/หมวดหมู่เอกสารไม่ได้	2.00	1.32	น้อย
11. ไม่มีความรู้ในการเตรียม/การจัดการไฟล์เอกสารดิจิทัล	1.87	1.41	น้อย
12. ไม่มีความรู้ในการลงรายการด้วยเมตาตาตา	1.70	1.16	น้อย
13. ไม่ได้รับการฝึกอบรม/ให้ความรู้ในการปฏิบัติงาน	1.32	1.30	น้อย
14. เครื่องมือและอุปกรณ์ไม่พร้อม/ไม่เพียงพอ	1.68	1.29	น้อย
15. การสืบค้นข้อมูลในฐาน	2.04	1.22	น้อย
16. ไม่ได้รับการสนับสนุนด้านเวลาจากผู้บังคับบัญชา	1.72	1.53	น้อย
17. ไม่มีโอกาสในการพัฒนาฐานข้อมูลเนื่องจากมีงานประจำ	2.81	1.62	ปานกลาง
18. ไม่ได้ปฏิบัติงานนี้แบบต่อเนื่องทำให้ล้าและต้องทบทวนใหม่อยู่เสมอ	2.91	1.44	ปานกลาง
19. การลงรายการด้วยเมตาตาตาใช้เวลามาก	2.72	1.26	ปานกลาง
20. คู่มือการลงรายการด้วยเมตาตาตาไม่ชัดเจน	2.25	1.24	น้อย
21. คู่มือการใช้โปรแกรม DSpace เพื่อบันทึกข้อมูลไม่ชัดเจน	2.06	1.29	น้อย
22. ต้องการการฝึกอบรม/ทบทวนเพิ่มเติม	3.04	1.25	ปานกลาง
23. ต้องการไปศึกษาดูงานเพิ่มเติม	2.38	1.45	น้อย
24. บุคลากรผู้ปฏิบัติงานนี้ไม่เพียงพอ	2.57	1.57	ปานกลาง
25. ช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับผู้รับผิดชอบดูแลฐานข้อมูล	1.83	1.34	น้อย
26. ขาดแรงจูงใจให้พัฒนาฐานข้อมูล	2.40	1.38	น้อย
รวม	2.28	1.35	น้อย

3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

- ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นดังนี้
1. ควรจะมีการส่งเสริมและกระตุ้นให้ทุกฝ่าย/งานเห็นความสำคัญของ Mahidol-IR
 2. ปรับปรุงคู่มือการลงรายการด้วยเมตาตาตาให้เป็นปัจจุบัน
 3. ปรับชื่อของคณะ/มหาวิทยาลัยให้ขึ้นมาแทนการแบ่งเป็นสาขา 6 สาขา เพื่อให้แต่ละคณะ/

วิทยาลัยได้เข้าถึงข้อมูลของตนเองได้ง่ายขึ้น

4. ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นกว่าเดิม
5. ควรจัดให้มีการอบรมทบทวนความรู้และการลงข้อมูลต่างๆอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดทักษะในการปฏิบัติงาน
6. ควรมีการให้บริการ แจ้งข้อผิดพลาด เมื่อพบเห็นข้อผิดพลาดในแต่ละรายการ เช่น พิมพ์ผิด

ข้อมูลไม่ครบ การเชื่อมโยงไฟล์ผิด เป็นต้น

กลุ่มบุคลากรที่ดูแลระบบฐานข้อมูล

Mahidol-IR

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีสถานะเป็น นักวิชาการคอมพิวเตอร์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับโปรแกรมที่ใช้จัดการฐานข้อมูล Mahidol-IR 0 - 3 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ 3.1 - 6 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

2. การดำเนินงานพัฒนาโปรแกรม DSpace

การมอบหมายงานให้พัฒนาโปรแกรม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการมอบหมายงานให้พัฒนาโปรแกรมที่ใช้จัดการฐานข้อมูล Mahidol-IR ดังนี้ ได้รับมอบหมายให้พัฒนาโปรแกรมที่ใช้จัดการฐานข้อมูล Mahidol-IR เป็นงานรองพร้อมทำข้อตกลงการปฏิบัติงานล่วงหน้า (PA) จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และได้รับ

มอบหมายให้พัฒนาโปรแกรมที่ใช้จัดการฐานข้อมูล Mahidol-IR เป็นงานรองโดยไม่ทำข้อตกลงการปฏิบัติงานล่วงหน้า (PA) จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

การฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาโปรแกรมที่ใช้จัดการฐานข้อมูล Mahidol-IR ผลการศึกษาดังตารางที่ 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาโปรแกรมที่ใช้จัดการฐานข้อมูล Mahidol-IR ดังนี้ เคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องวิธีการใช้โปรแกรม DSpace เพื่อสร้างฐานข้อมูล Mahidol-IR จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องวิธีการใช้โปรแกรม DSpace เพื่อสร้างฐานข้อมูล Mahidol-IR จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องการปรับแต่งฟังก์ชันการใช้งานในฐานข้อมูล Mahidol-IR (เช่น การปรับแต่งฟังก์ชันเรียกดูสถิติการใช้งาน การรายงานผล การเพิ่มคำสั่งในแบบกรอกเมตาตาตา เป็นต้น) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตารางที่ 8 การฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาโปรแกรมที่ใช้จัดการฐานข้อมูล Mahidol-IR

การฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาโปรแกรมที่ใช้จัดการฐานข้อมูล Mahidol-IR	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับการฝึกอบรมเรื่องวิธีการใช้โปรแกรม DSpace เพื่อสร้างฐานข้อมูล Mahidol-IR		
เคย (1 ครั้ง)	1	50.00
ไม่เคย	1	50.00
รวม	2	100.00
ได้รับการฝึกอบรมเรื่องการปรับแต่งฟังก์ชันการใช้งานในฐานข้อมูล Mahidol-IR หรือไม่ (เช่น การปรับแต่งฟังก์ชันเรียกดูสถิติการใช้งาน การรายงานผล การเพิ่มคำสั่งในแบบกรอกเมตาตาตา เป็นต้น)		
ไม่เคย	2	100.00
รวม	2	100.00

การสำรวจข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการสำรวจข้อมูลของฐานข้อมูล Mahidol-IR ดังนี้ สำรวจข้อมูลในเซิร์ฟเวอร์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ สำรวจข้อมูลในฐานข้อมูลสำรอง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 สำรวจข้อมูลในฮาร์ดดิสก์แบบต่อภายนอก (External Harddisk) จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ตามลำดับ

การเรียนรู้วิธีปฏิบัติงานหรือแก้ปัญหาที่พบ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการเรียนรู้วิธีปฏิบัติงานหรือแก้ปัญหาที่พบในการพัฒนาโปรแกรมที่ใช้จัดการฐานข้อมูล Mahidol-IR ดังนี้ ศึกษาและทดลองด้วยตนเองจากคู่มือการใช้งานโปรแกรม Dspace จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ดูตัวอย่างหน่วยงานอื่นที่ใช้โปรแกรมเดียวกัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ตามลำดับ

เวลาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการโปรแกรม DSpace ผลการศึกษาดังตารางที่ 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีเวลาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการโปรแกรม DSpace ดังนี้ ศึกษาคู่มือการใช้งานโปรแกรม 2 - 3 วัน/สัปดาห์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ 1 วัน/สัปดาห์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ตรวจสอบ/แก้ไขปรับปรุง 2-3 วัน/สัปดาห์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ 3 ชม./สัปดาห์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ ทดลองสร้างฟังก์ชันการใช้งาน 1 วัน/สัปดาห์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ศึกษาฟังก์ชันการใช้งาน, ปรับแต่งฟังก์ชันการใช้งาน, ทดสอบการใช้งานฟังก์ชัน, สำรวจข้อมูล 2 - 3 วัน/สัปดาห์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการโปรแกรม DSpace

งานที่ปฏิบัติ	ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (จำนวนร้อยละ)			รวม
	2 - 3 วัน/สัปดาห์	1 วัน/สัปดาห์	3 ชม./สัปดาห์	
ศึกษาคู่มือการใช้งานโปรแกรม	1 (50.00)	1 (50.00)		2
ตรวจสอบ/แก้ไขปรับปรุง	1 (50.00)		1 (50.00)	2
ศึกษาฟังก์ชันการใช้งาน	1 (50.00)			1
ทดลองสร้างฟังก์ชันการใช้งาน		1 (50.00)		1
ปรับแต่งฟังก์ชันการใช้งาน	1 (50.00)			1
ทดสอบการใช้งานฟังก์ชัน	1 (50.00)			1
สำรวจข้อมูล	1 (50.00)			1

ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการโปรแกรม DSpace

ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 10 พบว่า ปัญหาในการดูแล จัดการโปรแกรมที่ดำเนินการฐานข้อมูล Mahidol-IR อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, $SD = 0.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหา

เรื่องบุคลากรผู้ปฏิบัติงานนี้ไม่เพียงพอ และการปรับแต่ง ปรับใช้ฟังก์ชันในโปรแกรม สูงที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, $SD = 0.00$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ความร่วมมือจากส่วนงานในการพัฒนาโปรแกรม, ความมั่นใจในการรับมือกับปัญหาที่อาจเกิดจากการให้บริการฐานข้อมูล, ไม่ได้รับการฝึกอบรม/ให้ความรู้

แก่ผู้ปฏิบัติงาน , ไม่มีโอกาสในการพัฒนาฐานข้อมูลแบบต่อเนื่องเนื่องจากมีภาระงานประจำอื่นๆ ($\bar{X} = 4.50$, $SD = 0.71$) อยู่ในระดับมากที่สุด ต้องการไปศึกษาดูงานเพิ่มเติม ($\bar{X} = 4.00$, $SD = 0.00$) อยู่ในระดับมาก นโยบายการพัฒนาฐานข้อมูลไม่ชัดเจน , แผนการดำเนินงานพัฒนาโปรแกรมไม่ชัดเจน , ความมั่นใจต่อทีมงานที่บริหารจัดการฐานข้อมูล , การควบคุมสิทธิ์ในการเข้าปฏิบัติงานในระบบ , การควบคุมสิทธิ์ในการเข้าใช้บริการฐานข้อมูล , เครื่องมือและอุปกรณ์ไม่พร้อม/ไม่เพียงพอ , ต้องการไปศึกษา

ดูงานเพิ่มเติม ($\bar{X} = 4.00$, $SD = 1.41$) อยู่ในระดับมาก ต้องการการฝึกอบรม/ทบทวนเพิ่มเติม , ช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับผู้รับผิดชอบดูแลฐานข้อมูล , ขาดแรงจูงใจให้พัฒนาฐานข้อมูล ($\bar{X} = 3.50$, $SD = 0.71$) อยู่ในระดับมาก คู่มือการใช้โปรแกรม DSpace เพื่อนำเข้าข้อมูลไม่ชัดเจน ($\bar{X} = 3.50$, $SD = 2.12$) อยู่ในระดับมาก และ ไม่ได้ได้รับการสนับสนุนด้านเวลาจากผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 3.00$, $SD = 0.00$) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของระดับปัญหาและอุปสรรค

รายการปัญหาและอุปสรรค	\bar{X}	SD	ระดับปัญหา
1. นโยบายการพัฒนาฐานข้อมูลไม่ชัดเจน	4.00	1.41	มาก
2. แผนการดำเนินงานพัฒนาโปรแกรมไม่ชัดเจน	4.00	1.41	มาก
3. ความร่วมมือจากส่วนงานในการพัฒนาโปรแกรม	4.50	0.71	มากที่สุด
4. การปรับแต่ง ปรับใช้ฟังก์ชันในโปรแกรม	5.00	0.00	มากที่สุด
5. ความมั่นใจต่อทีมงานที่บริหารจัดการฐานข้อมูล	4.00	1.41	มาก
6. การควบคุมสิทธิ์ในการเข้าปฏิบัติงานในระบบ	4.00	1.41	มาก
7. การควบคุมสิทธิ์ในการเข้าใช้บริการฐานข้อมูล	4.00	1.41	มาก
8. ความมั่นใจในการรับมือกับปัญหาที่อาจเกิดจากการให้บริการฐานข้อมูล	4.50	0.71	มากที่สุด
9. ไม่ได้รับการฝึกอบรม/ให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน	4.50	0.71	มากที่สุด
10. ความมั่นใจในการเก็บรักษาข้อมูลในฐานฯ	4.00	1.41	มาก
11. เครื่องมือและอุปกรณ์ไม่พร้อม/ไม่เพียงพอ	4.00	1.41	มาก
12. แผนการสืบค้นหายโดยไม่ทราบสาเหตุ	4.00	0.00	มาก
13. ไม่ได้รับการสนับสนุนด้านเวลาจากผู้บังคับบัญชา	3.00	0.00	ปานกลาง
14. ไม่มีโอกาสในการพัฒนาฐานข้อมูลแบบต่อเนื่องเนื่องจากมีภาระงานประจำอื่นๆ	4.50	0.71	มากที่สุด
15. คู่มือการใช้โปรแกรม DSpace เพื่อนำเข้าข้อมูลไม่ชัดเจน	3.50	2.12	มาก
16. ต้องการการฝึกอบรม/ทบทวนเพิ่มเติม	3.50	0.71	มาก
17. ต้องการไปศึกษาดูงานเพิ่มเติม	4.00	1.41	มาก
18. บุคลากรผู้ปฏิบัติงานนี้ไม่เพียงพอ	5.00	0.00	มากที่สุด
19. ช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับผู้รับผิดชอบดูแลฐานข้อมูล	3.50	0.71	มาก

รายการปัญหาและอุปสรรค	\bar{X}	SD	ระดับปัญหา
20. ขาดแรงจูงใจให้พัฒนาฐานข้อมูล	3.50	0.71	มาก
รวม	4.05	0.92	มาก

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นดังนี้

1. ขาดแคลนบุคลากรและทีมงานในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขการทำงานของโปรแกรม DSpace
2. มีเวลาไม่เพียงพอต่อการแก้ไขทดสอบการทำงานของโปรแกรม
3. ขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญ ผู้ให้คำปรึกษา เมื่อพบปัญหาการทำงานของโปรแกรม
4. การปรับแต่ง ทดสอบ แก้ไขการทำงานของโปรแกรมในแต่ละส่วน ใช้เวลาในการแก้ไขปัญหาค่อนข้างนาน (บาง Function เป็นสัปดาห์หรือเป็นเดือน)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา สามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

กลุ่มผู้บริหาร

นโยบายการดำเนินงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR พบว่า มีการกำหนดนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทำเป็นข้อตกลงในการปฏิบัติงาน จึงเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายส่วนงานในการเป็นคลังความรู้ของมหาวิทยาลัย และ หอสมุดจัดทำตามพันธกิจในฐานะที่เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลที่เป็นทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการบริการ สำหรับในส่วนของมหาวิทยาลัยยังไม่ได้กำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน แต่ระบุไว้ในแผนยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2552 - 2555 นโยบายด้านส่งเสริมการวิจัย (มหาวิทยาลัยมหิดล, สำนักงานอธิการบดี,

2552) คือ นโยบายด้านส่งเสริมการวิจัยเพื่อสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการในสาขาต่างๆ โดยดำเนินการสนับสนุนให้พัฒนาระบบการสื่อสารและการส่งผ่านข้อมูลข่าวสาร ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานและนวัตกรรมการวิจัยสู่สาธารณชน ให้เกิดการนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ และมีปรากฏในแผนยุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2559 – 2562 (มหาวิทยาลัยมหิดล, สำนักงานอธิการบดี, 2559) ภายใต้อาณัติของคณะกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้สามารถส่งเสริม การดำเนินงานได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ แตกต่างกับคลังปัญญาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สอดคล้องกับ (วราพินธ์ กุลกาญจนาภิบาล, 2553) กล่าวว่าคลังปัญญาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หรือ PSU Knowledge Bank ที่เกิดขึ้นจากแนวคิดของอธิการบดีมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคลังปัญญา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานของโครงการให้เป็นรูปธรรม และยังมีผลสอดคล้องกับ (Klungthanaboon et al., 2012), (กุลลวัฒน์ คงประดิษฐ์, 2557) (ศศิธร ดิณะมาศ และ สมาน ลอยฟ้า, 2556) ที่ได้กล่าวไว้ว่าคลังปัญญาสถาบันจะประสบผลสำเร็จต้องมีนโยบายที่ชัดเจนจากมหาวิทยาลัย การประสานงานของห้องสมุดกับหน่วยงานในมหาวิทยาลัย และเจ้าของผลงานควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้ข้อมูลที่ครบถ้วนจากทุกส่วนงาน รวมถึงผู้ปฏิบัติงานควรแม่นยำและชัดเจนในการปฏิบัติงาน และยึดถือกฎระเบียบ เกณฑ์ดำเนินการ และผลักดันให้

ผู้ปฏิบัติงานรับทราบ และปฏิบัติให้ถูกต้องตามแนวทางร่วมกัน

การพัฒนาบุคลากรที่ดำเนินงานฐานข้อมูล Mahidol-IR กำหนดให้มีการจัดอบรม/สัมมนาภายในหน่วยงาน รวมถึงส่งเข้าร่วมอบรม/สัมมนาที่จัดในประเทศและต่างประเทศซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Gozzetti, 2006) ที่ได้กล่าวไว้ว่าต้องมีการพัฒนาบุคลากรโดยส่งเข้าร่วมการฝึกอบรม สัมมนาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

ปัญหาในการดำเนินงานฐานข้อมูล Mahidol-IR หลักใหญ่ในมุมมองของผู้บริหารคือ ขาดนโยบายที่ชัดเจนจากมหาวิทยาลัยควรให้มีหน่วยงานกลางรับผิดชอบรวบรวม จัดเก็บและเผยแพร่ผลงานวิชาการของบุคลากรที่มีคุณค่าให้จัดเก็บอยู่ในที่เดียวกันอย่างเป็นระบบ รวมถึงการส่งมอบผลงานของทุกส่วนงานให้หน่วยงานกลาง การสนับสนุนงบประมาณการดำเนินงาน และขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านโปรแกรม DSpace ที่จะพัฒนาและปรับปรุงโปรแกรมให้ตอบสนองความต้องการใช้งาน สอดคล้องกับ (Sterman, 2014), (อนรรักษ์ อยู่วัง และ พิมพิราไพ เปรมสมิทธิ์, 2556) ที่กล่าวไว้ในรายงานผลการสำรวจว่ามีการขาดแคลนบุคลากรในการดำเนินงาน และไม่มีบุคลากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

การสนับสนุนการดำเนินงานฐานข้อมูล Mahidol-IR ผู้บริหารมีส่วนช่วยประสานงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายในภายนอกมหาวิทยาลัยในระดับชาติและนานาชาติ โดยเข้าร่วมเป็นเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUNILo-Libraries of ASEAN University Network) (เครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUNILo - Libraries of ASEAN University Network) ให้หอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่

งานวิจัย ผลงานวิชาการของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหิดล รวมถึงช่วยผลักดันมหาวิทยาลัยขอให้กำหนดเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัยมหิดลในการเผยแพร่ผลงานและนวัตกรรมการวิจัยของคณะสถาบัน วิทยาลัย ศูนย์ วัสดุสารสนเทศฯ ให้ชัดเจน และเป็นรูปธรรม

กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน

บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR ส่วนใหญ่เป็นบรรณารักษ์ และผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด ของคณะ/สถาบัน/วิทยาลัย ในสังกัดหอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล และเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างห้องสมุด ฝ่ายงานของหน่วยงาน สอดคล้องกับ (Wyk & Mostert, 2012) และ (เปรมฤดี แทนมาลา, 2554) กล่าวไว้ว่าการจัดทำคลังปัญญาเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างฝ่ายงาน ไม่มีบุคลากรด้านนี้โดยตรง นอกจากนั้นยังมีการมอบหมายให้ปฏิบัติงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR เป็นงานโครงการตามยุทธศาสตร์ของหอสมุดนอกเหนือจากงานประจำพร้อมทำข้อตกลงการปฏิบัติงานล่วงหน้า (PA)

ในด้านความเหมาะสมของการจัดการฐานข้อมูลด้วยการแบ่งกลุ่มสาขาวิชาหลักเป็น 6 กลุ่มส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ามีเหมาะสม มีผู้ที่ไม่เห็นว่ามีเหมาะสม เสนอว่าควรแบ่งตามคณะ/สถาบัน เพื่อความสะดวกของห้องสมุดที่รับผิดชอบ นำเข้า และการให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับ (Klungthanaboon et al., 2012), (วัชรวิ เพ็ชรวงษ์ และกุลธิดา ท้วมสุข, 2554) ที่กล่าวถึงการจัดแบ่งโครงสร้างชุมชนวิชาการมักจัดกลุ่มตามโครงสร้างของมหาวิทยาลัยที่แบ่งตามคณะ สถาบัน วิทยาลัย ศูนย์ ที่เป็นกลุ่มผู้ผลิตสารสนเทศของมหาวิทยาลัย

ผู้มีหน้าที่นำเข้าข้อมูลเคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องเมตาดาตาและวิธีการใช้โปรแกรม DSpace เพื่อใช้ลงรายการข้อมูลผลงานวิชาการใน

ฐานข้อมูล Mahidol-IR 1-2 ครั้ง ในการดำเนินการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อเตรียมนำข้อมูลเข้าฐาน การนำเข้าข้อมูล ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุง ทำรายงานสถิติ ส่วนใหญ่ไม่แน่นอนแล้วแต่ว่าง รวมถึงไม่ได้ทำ และการใช้เวลาการนำเข้าข้อมูลและแนบไฟล์เอกสารดิจิทัลเข้าฐานข้อมูลฯ จะใช้เวลาประมาณ 26 - 30 นาที ต่อ 1 ระเบียบ

ปัญหาในการดำเนินงานโดยรวมพบว่ามีเหตุผลหลักใหญ่ๆ คือ 1. ผู้มีหน้าที่นำเข้าข้อมูลเคยได้รับการฝึกอบรมในการลงรายการ แต่ยังคงมีความต้องการให้มีการจัดฝึกอบรม/ทบทวน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Gozetti, 2006) ที่ต้องมีการฝึกอบรมให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน 2. ไม่ได้ปฏิบัติงานนี้แบบต่อเนื่องทำให้ลืมและต้องทบทวนใหม่อยู่เสมอ 3. ไม่มีโอกาสในการพัฒนาฐานข้อมูลเนื่องจากมีงานประจำซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Sterman, 2014) กล่าวไว้ในรายงานผลการสำรวจว่ามีความยากลำบากในการดำเนินงานเนื่องจากไม่มีเวลา

กลุ่มบุคลากรที่ดูแลระบบฐานข้อมูล Mahidol-IR

การที่ ห อ ส ม ุด แ ล ะ ค ล ัง ค ว าม ฐ ู มหาวิทยาลัยมหิดลเลือกใช้โปรแกรม DSpace ในการจัดการฐานข้อมูล Mahidol-IR เนื่องจาก เป็นโปรแกรมที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่สุดในการจัดการฐานข้อมูล เช่น รองรับทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลทุกประเภท รองรับมาตรฐาน OAI-PMH ที่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้ระดับสากล ใช้มาตรฐานดับลินคอร์ เมตาดาตาในการลงรายการ สามารถค้นหาเอกสารโดยใช้ Google ได้ สามารถเก็บรักษาข้อมูลในระยะยาว คลังสารสนเทศสถาบันหลายแห่งทั้งในประเทศและต่างประเทศเลือกใช้โปรแกรมดังกล่าว อีกทั้งเป็นโปรแกรมฟรีซอฟต์แวร์ (Open Source) ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการใช้งาน บุคลากรที่ดูแลระบบ 2 คน ตำแหน่งนักวิชาการคอมพิวเตอร์ เป็นผู้ดูแลระบบในฐานข้อมูล (Admin) และเป็น

คณะทำงาน ระยะเวลาที่ดำเนินงานประมาณ 3 - 6 ปี ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานพัฒนาฐานข้อมูล Mahidol-IR เป็นงานรอง พร้อมทำข้อตกลงการปฏิบัติงานล่วงหน้า (PA) จำนวน 1 คน และไม่ทำข้อตกลงการปฏิบัติงานล่วงหน้า (PA) จำนวน 1 คน

วิธีการดำเนินงาน มีทั้งเคยและไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องวิธีการใช้โปรแกรม DSpace เพื่อสร้างฐานข้อมูล Mahidol-IR รวมถึงไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องการปรับแต่งฟังก์ชันการใช้งานในฐานข้อมูล มีการสำรองข้อมูลในเซิร์ฟเวอร์ ในฐานข้อมูลสำรอง ในฮาร์ดดิสก์แบบต่อภายนอก มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศศิธร ตินะมาศ และ สมาน ลอยฟ้า, 2556) พบว่าในการดำเนินงานสงวนรักษาผลงานวิชาการให้คงอยู่อย่างถาวร จะต้องมีการสำรองข้อมูลลงในอุปกรณ์จัดเก็บและเครื่องเซิร์ฟเวอร์

การเรียนรู้วิธีปฏิบัติงานหรือแก้ปัญหาที่พบในการพัฒนาโปรแกรมที่ใช้จัดการฐานข้อมูล Mahidol-IR ใช้การศึกษาและทดลองด้วยตนเองจากคู่มือการใช้โปรแกรม DSpace และดูตัวอย่างหน่วยงานอื่นที่ใช้โปรแกรมเดียวกัน

ปัญหาในการดำเนินงานที่พบ คือปัญหาในเรื่องการติดตั้งโปรแกรม ทั้งก่อนติดตั้งและการตั้งค่าหลังติดตั้งโปรแกรม การขาดบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้เฉพาะด้านเชิงลึกของภาษา JAVA ซึ่งเป็นภาษาหลักในการพัฒนาปรับปรุงโปรแกรม DSpace ขาดทีมงานในการศึกษาระบบอย่างจริงจังจึงมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ (อนุรักษ์ อยู่วัง และ พิมพ์ ไร่ไพ เปรมสมิทธิ์, 2556) กล่าวว่าขาดความร่วมมือ

จากส่วนงานในการจัดหาบุคลากรเชี่ยวชาญเฉพาะทางมาช่วยพัฒนาโปรแกรม, ขาดความมั่นใจในการรับมือกับปัญหาที่อาจเกิดจากการให้บริการฐานข้อมูล, รวมถึงไม่ได้รับการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานและไม่มีโอกาสในการพัฒนาฐานข้อมูลแบบต่อเนื่อง

เนื่องจากมีภาระงานประจำในการดูแลระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งหมดของหอสมุดฯ จึงไม่สามารถทุ่มเทเวลาในการศึกษาการใช้งานโปรแกรมได้อย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะได้รับการฝึกอบรมและมีโอกาสแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาเกี่ยวกับหน่วยงานอื่นที่ใช้โปรแกรมเดียวกัน แต่ยังไม่ตอบสนองการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สอดคล้องกับ

งานวิจัยของ (Sternan, 2014) ที่พบว่าไม่มีเวลาในการดำเนินงาน รวมถึงมีความต้องการไปศึกษาดูงานฝึกอบรม/ทบทวนเพิ่มเติม สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Palmer, Teffeau, & Newton, 2008)

จากผลสรุปของบุคลากรทั้ง 3 กลุ่มมีความเห็นสอดคล้องในเรื่องเดียวกัน ดังตารางสรุปที่ 11

ตารางที่ 11 สรุปความเห็นสอดคล้องในเรื่องเดียวกัน ของบุคลากร 3 กลุ่ม

ความเห็นสอดคล้อง	กลุ่มผู้บริหาร	กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน	กลุ่มผู้ดูแลระบบ
1. ขาดทิศทางที่ชัดเจนในการบริหารจัดการ	✓	✓	✓
2. ขาดการประสานงานร่วมกันระหว่างห้องสมุด เจ้าของผลงานและมหาวิทยาลัย	✓	✓	✓
3. ขาดบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ปรับปรุงโปรแกรม DSpace โดยเฉพาะ	✓	✓	✓
4. ให้มีการฝึกอบรม ดูงานเพิ่มเติม	✓	✓	✓

ข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการพัฒนาปรับปรุง

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการพัฒนาปรับปรุง ดังนี้

1. ด้านการจัดการ

1.1 ควรปรับเปลี่ยนการจัดแบ่ง

ตามสาขาวิชา เป็น คณะ สถาบัน เพื่อความสะดวกในการนำเข้าผลงาน การเก็บสถิติจำนวนผลงาน สถิติการเข้าใช้บริการ การเรียกใช้ข้อมูล และประเภทผลงานของแต่ละคณะ สถาบัน ได้อย่างชัดเจน

1.2 มหาวิทยาลัยมหิดลควรมี

หน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์ข้อมูลกลาง (Data Center) มี Hardware Software พร้อม มีบุคลากรส่วนกลางเฉพาะด้านต่างๆ ดูแลระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับทุกส่วนงาน

2. ด้านบุคลากร

2.1 เพิ่มอัตรากำลังคนด้าน

เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีความรู้เฉพาะด้านเชิงลึกในเรื่องการติดตั้งโปรแกรม ความรู้เรื่องภาษา JAVA ซึ่งเป็นภาษาหลักในการพัฒนาปรับปรุงโปรแกรม DSpace และหาทีมงานพัฒนาโปรแกรม DSpace โดยเฉพาะ เพื่อให้มีเวลาเพียงพอในการศึกษาปรับปรุงการใช้งานโปรแกรม

2.2 จ้างบุคลากร Outsource ที่มี

ทีมงานพัฒนาโปรแกรม DSpace โดยตรง

2.3 ปรับวิธีการทำงานของ

บุคลากรด้านนำเข้าข้อมูลจากเดิมปฏิบัติเป็นงานรองเปลี่ยนเป็นการทำโครงการร่วมกันระหว่างบรรณารักษ์ประจำห้องสมุดคณะ ซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดกับเจ้าของผลงานรวบรวมข้อมูลส่งให้บุคลากรประจำงานเผยแพร่ผลงานวิชาการของมหาวิทยาลัยนำเข้าฐานข้อมูล

2.4 เพิ่มอัตรากำลังคนให้กับงาน

เผยแพร่ผลงานวิชาการของมหาวิทยาลัยซึ่งมีหน้าที่หลักในการดำเนินงานนำเข้าข้อมูล หรือจ้างบุคลากร Outsource หรือให้มีการปฏิบัติงานนอกเวลาทำการ

2.5 สนับสนุน ส่งเสริมผู้ดูแลระบบ เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติมให้บ่อยครั้งมากขึ้น ส่งไปอบรมกับหน่วยงานที่ใช้โปรแกรมเดียวกัน เพื่อนำเทคนิควิธีการใหม่ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนางาน

2.6 สนับสนุน ส่งเสริมผู้นำเข้าข้อมูลเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติมให้บ่อยครั้งมากขึ้น หรือจัดอบรมกลุ่มย่อย เพื่อนำเทคนิควิธีการใหม่ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนางาน

3. ด้านบริการ

3.1 สำรวจการรับรู้ ของบุคลากร มหาวิทยาลัยมหิดลที่มีต่อฐานข้อมูล Mahidol-IR เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงาน

3.2 ใช้สื่อประชาสัมพันธ์หลายช่องทาง อาทิ Social Media เอกสารออนไลน์ จัด Roadshow ให้มหาวิทยาลัย คณะ สถาบัน และเจ้าของผลงานเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการมีฐานข้อมูล Mahidol-IR เพื่อที่จะได้มีการประสานความร่วมมือ และช่วยผลักดันให้มหาวิทยาลัยกำหนดนโยบายและทิศทางที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมในการดำเนินงาน

3.3 จัดกิจกรรมแข่งขันการนำเข้าข้อมูล ให้รางวัล ใบประกาศเกียรติคุณ ยกย่อง ชมเชยต่อสาธารณะ จัดหาคำตอบแทน ให้แก่ผู้นำเข้าข้อมูล เพื่อสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกร่วมแรงร่วมใจในการนำเข้าข้อมูลให้เพิ่มมากขึ้น ผลักดันให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดตามยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน

3.4 เปิดให้มีช่องทางแจ้งข้อผิดพลาด เมื่อพบเห็นข้อผิดพลาดในแต่ละรายการ เช่น พิมพ์ผิด ข้อมูลไม่ครบ การเชื่อมโยงไฟล์ผิด เป็นต้น เพื่อให้ข้อมูลในฐานมีความถูกต้อง เพื่อต้องการจัดบริการเชิงรุกให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้ให้บริการซึ่งมีทั้ง

เจ้าของผลงาน ผู้ที่ต้องการสืบค้นงานวิจัย ได้มีส่วนร่วม ช่วยกันตรวจสอบข้อมูลให้มีความถูกต้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำการตลาด การประชาสัมพันธ์มาพัฒนาฐานข้อมูล เพื่อให้เกิดการรับรู้ การได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเห็นประโยชน์จากการเก็บรวบรวมจัดให้เป็นระบบในฐานข้อมูลที่สามารถสืบค้นได้

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยการสนับสนุนจากนางสาวฉวีวรรณ สวัสดิ์ (อดีตผู้อำนวยการหอสมุดและคลังความรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล) ที่เปิดโอกาสให้บุคลากรได้พัฒนางานประจำสู่การวิจัย ดร.รุจเรखा วิทวาทพิภูล ผู้อำนวยการหอสมุดและคลังความรู้ มหาวิทยาลัยมหิดลคนปัจจุบัน ที่ให้ความสำคัญและส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ นางสาวเอมอร พิทยานนบรรณารักษ์ (ผู้อำนวยการพิเศษ) อดีตผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายสร้างเสริมคุณภาพบุคลากรที่จัดกิจกรรมเชิญวิทยากรบรรยายให้ความรู้ในการทำวิจัย จัดทีมพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา และได้รับความกรุณาจากนางสาวปัญจธร เตชวณิชย์พงศ์ บรรณารักษ์ (ผู้อำนวยการพิเศษ) หัวหน้าห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ และนางอังคณา อินทรพาณิชย์ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการเป็นพี่เลี้ยงให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะแนวทาง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือการวิจัย

ซึ่งผู้วิจัยมิได้เอ่ยนามในที่นี้ ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

กฤษฏา แก้วผุดผ่อง. (2552). **คู่มือปฏิบัติงานการ
พัฒนาฐานข้อมูลคลังความรู้
มหาวิทยาลัยมหิดลด้วยโปรแกรม DSpace
รุ่น 1.6.2 บน Microsoft Windows 2003
Server**. นครปฐม : สำนักหอสมุด
มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.

กุศลวัฒน์ คงประดิษฐ์. (2557). **คลังหน่วยเก็บถาวร
สถาบันและซอฟต์แวร์แพลตฟอร์มดิสเปซ =
Institutional repository and platform
software DSpace**. วารสารวิชาการ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 22(40),
23-41.

**เครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัย
อาเซียน (AUNILo-Libraries of ASEAN
University Network) สืบค้นเมื่อ
8 มกราคม 2559 จาก**

<https://aunilosec.org/repositories/>

เปรมฤดี แทนมาลา. (2554). **การใช้คลังปัญญาจุฬา
เพื่อประเทศไทยของอาจารย์และนิสิต
บัณฑิตศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
วารสารบรรณารักษศาสตร์, 31(1), 23-38.**

มหาวิทยาลัยมหิดล. สำนักงานอธิการบดี. (2552).
**แผนยุทธศาสตร์การวิจัยของ
มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2552 -
2555 นโยบายด้านส่งเสริมการวิจัย สืบค้น
เมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2559 จาก**
https://www.mahidol.ac.th/th/policy_research.htm.

มหาวิทยาลัยมหิดล. สำนักงานอธิการบดี. (2559).
แผนยุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ.

2559-2562 สืบค้นเมื่อ 24 กุมภาพันธ์

2559 จาก

[http://www.uc.mahidol.ac.th/pdf-](http://www.uc.mahidol.ac.th/pdf-file/strategic-plan-mu2559-2562_100858.pdf)

[file/strategic-plan-mu2559-](http://www.uc.mahidol.ac.th/pdf-file/strategic-plan-mu2559-2562_100858.pdf)

[2562_100858.pdf](http://www.uc.mahidol.ac.th/pdf-file/strategic-plan-mu2559-2562_100858.pdf)

วราพินท์ กุลกาญจนาภิบาล (2553). **เอกสาร
Pulinet วิชาการ ครั้งที่ 1 คลังปัญญา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ = PSU
Knowledge Bank.
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.**

วัชรีย์ เพ็ชรวงษ์ และ กุลธิดา ท้วมสุข. (2554). **การ
วิเคราะห์เปรียบเทียบคลังสารสนเทศ
สถาบันของมหาวิทยาลัยไทยและ
ต่างประเทศ = A Comparative Analysis
of Institutional Repositories of Thai and
Foreign Universities**. วารสารสารสนเทศ
ศาสตร์, 29(3), 53-64.

ศศิธร ตินะมาศ และ สมาน ลอยฟ้า. (2556). **การ
บริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล
อันเป็นลิขสิทธิ์ของสถาบันอุดมศึกษาไทย.
วารสารบรรณศาสตร์ มศว, 6(2), 47-63.**

อนุรักษ์ อยู่วัง และ พิมพิร่าไพ เปรมสมิทธิ. (2556).
**การจัดการคลังสถาบันในห้องสมุด
มหาวิทยาลัย = Institutional Repository
Management in University Libraries.
วารสารบรรณารักษศาสตร์, 33(1), 67-86.**

อังคณา สุริวรรณ, รัชณี กิตติรังสี, ศศิธร วงศ์โพธิสาร
และ จันทรา เทพอวยพร. (2556). **คู่มือการ
ลงรายการฐานข้อมูล Mahidol-IR ด้วย
เมตาดาตา**. นครปฐม: หอสมุดและคลัง
ความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.

Gozetti, P. (2006). **Institutional Repositories in
scholarly communication: a literature
review on models, issues and current
trends**. MA/MSc International Information

Studies University of Northumbria University of
Parma.

Klungthanaboon, W., Leelanupab, T., & Moss,
M. (2012). Institutional repositories for
scholarly communities in Thailand.
KMITL Information Technology Journal,
1(1), 1-14.

Palmer, C. L., Tefteau, L. C., & Newton, M. P.
(2008). Strategies for institutional
repository development: A case study
of three evolving initiatives. [Retrieved
March 3, 2016 from
http://docs.lib.purdue.edu/lib_research/106
6]. Libraries Research Publications(Paper
106).

Sterman, L. (2014). Institutional Repositories: An
analysis of trends and a proposed
collaborative future. College &
Undergraduate Libraries, 21(3-4). doi:
<http://doi.dx.org/10.1080/10691316.2014.943919>

Wyk, B. v., & Mostert, J. (2012). African
institutional repositories as contributors
to global information : a South African
case study. [Retrieved March 3, 2016
from <http://etd2012.unmsm.edu/pe/pdf/presentation/VWykETD2012FT.pdf>].